

20 de ani de capitalism - Ioan Niculae, Interagro: Agricultura nu se face cu calul sau cu magarul. Daca nu faci agricultura industriala, sansele sunt zero

Cristina Stoian
13.07.2009

Capitalismul nu l-a schimbat cu nimic pe proprietarul grupului Interagro "in afara de faptul ca am mai imbatranit". La o scurta recapitulare, nu-si da seama sa fi avut ceva la 27 de ani care sa-i lipseasca acum, dar nici invers. Cu toate acestea, cele 15 companii pe care le conduce, cei 9.000 de angajati care depind de deciziile lui si afacerile totale de aproape un miliard de euro sunt bucati dintr-un puzzle pe care a reusit sa-l assembleze in timp.

Toata viata a lucrat in industria chimica, mai intai pentru stat, apoi pentru propriul buzunar, mai ales ca meseria a fost destul de banoasa. "Inainte de '90 lucram ca referent de specialitate la Chimica, o interprimdere de comert exterior, unde vindeam, negociam, semniam contracte si livram cantitati de milioane de tone de ingrasaminte chimice in toate tarile lumii. La vremea aceea, Romania ocupa locul trei in lume ca tara producatoare si exportatoare de ingrasaminte chimice, iar acum suntem pe locul 50, poate", isi aduce aminte Ioan Niculae

Dupa Revolutie, ca orice tanar dornic de afirmare a sustinut un examen pentru a fi repartizat in Bagdad, plecarea urmand sa-i schimbe radical viata.

Razboiul dintre Irak si Kuwait i-a schimbat insa toate planurile. " Mi-am dat practic seama ca nu mai pot pleca si atunci m-am gandit sa-mi fac propria afacere, mai ales ca aveam semne ca lucrurile se schimbau in Romania. Eram si destul de tanar, era varsta la care ma puteam apuca de ceva de la zero", explica Niculae. Profitand de Legea 96/1990, care dorea atragerea investitiilor cu capital strain in Romania, scutind antreprenorii de la platirea impozitelor timp de patru ani, Niculae isi gaseste un partener turc cu care pune pe picioare Interaction, o companie care facea comert cu produse chimice. Dupa cateva luni, asociatul, care se ocupa in acelasi timp si de comertul cu geamuri de la Medias, a hotarat sa se retraga din afacere. " Nu mai putea sa tina pasul. Produsele chimice, in general marfurile de masa, de volum mare, erau de valori mari. I s-a parut prea mare problema asta pentru el si atunci si-a vandut partile sociale unei parteneri de afaceri a mea dinainte de Revolutie, din Anglia, care este si in prezent actionar in cadrul Interagro", spune Niculae.

Profit din start

Timp de patru ani, Interaction a fost complet scutita de impozite, motiv pentru care banii au inceput sa curga. Capitalul a fost reinvestit, dupa cum spune fondatorul companiei. Tot ce gasea in banca reinvestea in cumpararea de ingrasaminte chimice de la combinate. "Era o meserie pe care o stiam si pe care o facusem de peste 15 ani. S-a dovedit a fi, cu toate dificultatile prin care am trecut, de succes. In '95, cand incheiam primul ciclu pe Interaction, ne facuseram un capital de lucru de cateva zeci de milioane de dolari. Profitul, numai pe ingrasaminte, a fost de peste 13 milioane de dolari", spune Ioan Niculae.

Pentru a putea profita mai mult de aceste facilitati fiscale, omul de afaceri a venit cu o idee care avea sa prelungeasca aceasta perioada cu inca doi ani- crearea Interagro, cu actionari Ioan Niculae, parintii acestuia si asociata din Anglia. Noua companie a continuat activitatea inceputa de Interaction si timp de doi ani nu a platit impozitul pe profit, fiind societate mixta romano-engleza.

Legea privatizarii, care permitea statului sa vanda intreprinderi, inclusiv combinatele chimice, a fost poate cea mai buna afacere a teleormaneanului, chiar daca inceputul nu a fost atat de roz precum credea Niculae.

"Am participat la privatizarea Amonil Slobozia de unde am fost dat afara cu mare succes, schimband documentatia intr-o noapte de Craciun, societatea fiind cumparata de altcineva. La urmatoarea runda de licitatie au fost scoase doua combinate - Sofert Bacau si Azochim Piatra-Neamt, ultimul fiind inchis complet. In 1992, statul roman a hotarat sa faca o investitie de reabilitare a fabricilor de pe platforma, dar au facut o datorie de 93 mil. marci germane, pe care ne-au pus-o in carca si pe care a trebuit s-o ducem mai departe", explica omul de afaceri. A urmat privatizarea in industria petrochimica si petroliera, iar numele lui Niculae a aparut si pe listele de licitatie pentru rafinaria Astra Romana Ploiesti. Pachetul de 51% din actiuni a fost achizitionat pentru 16 mil. dolari, tranzactia dovedind in timp ca a meritat toti banii. " Nu mi-a parut niciodata rau ca am facut acest pas, deoarece a fost o investitie care a mers in momentele de criza de dupa '97, cand economia romaneasca s-a blocat complet deoarece Conventia Democrată, celebra pe atunci, a considerat ca poate reduce deficitul comercial numai dubland preturile la achizitii la materii prime si energie", crede Ioan Niculae, care spune ca in conditiile in care nicio fabrica nu a lucrat timp de doi ani, Astra l-a ajutat sa mentina muncitorii la celelalte unitati la care nu producea nimic.

De-a lungul timpului afacerile lui Niculae au fost de multe ori puse sub semnul intrebarii, mai ales cele din industria petroliera, dar omul de afaceri a negat toate acuzatiile. Acelasi lucru s-a intamplat si in cazul fabricilor de tigarete pe care unele voci spun ca Niculae le-ar fi pus pe butuci. Galaxy Tobacco, una dintre companiile sale a prejudiciat bugetul de stat cu aproximativ patru milioane de euro, prin neplata accizelor pentru 130 de tone de tutun vandut catre unele societati, dupa cum scria presa din acea vreme.

Agricultura ca hobby

In timp ce industria chimica l-a ajutat sa ruleze sute de mii de dolari, Niculae a avut timp sa investeasca si in alte domenii, fara a pune prea mult pret pe "gura lumii". In 1994 pune pe picioare prima moara de grau in satul natal, care desi initial a fost un esec, moara adusa din Danemarca neridicandu-se la nivelul scontat, a inceput sa

functioneze dupa ce a fost schimbata cu piese romanesti. "Prima problema de care ne-am lovit a fost ca nu aveam de unde sa ne procuram graul. Asa am inceput sa inchiriem pamant, sa cumparam utilaje. Ne-am dezvoltat pe principiul bulgarelui de zapada, cumparand si arendand prima data 100 de hectare de teren, apoi 1.000, apoi 10.000, iar acum am ajuns sa avem peste 50.000 de hectare, dintre care 12.000 sunt in proprietate." Chiar daca a fost unul dintre antreprenorii locali care ar fi putut cumpara o mai mare suprafata de teren agricol, Niculae spune ca nu a avut alta solutie. "Nu este usor sa gasesti terenuri compacte, bune pentru agricultura, cu sistem de irigatii care poate fi cel putin refacut. Agricultura e de mare risc", opineaza el.

In 1998 i-a iesit in cale o alta oportunitate, pe care "nu aveam cum sa o ratez" - Societatea de asigurari Asirom. "Era perioada in care aveam combinatele oprite. Aveam o suma de bani si a trebuit sa investesc in ceva. Atunci a venit aceasta oferta publica de majorare a capitalului social la Asirom. Am fost norocosi ca nu au fost concurenti, fiind tot o perioada de criza dramatica, or, ca sa poti sa platesti la nivelul lui '98 circa 21 mil. dolari (circa 256 mld. lei vechi) in 24 ore nu era simplu. Noi am avut acesti bani", justifica Niculae.

In 2007, cand a iesit din actionariat, Interagro a primit 86 mil. dolari, banii fiind investiti in combinatele chimice, care nu au functionat decat pe bani multi, dupa cum spune proprietarul acestora. "Anul trecut in toate combinatele chimice, plus cele cinci centrale electrice, am investit 90 de milioane de euro, dar pe majoritatea le-am adus la standardele de mediu ale UE, pe care Romania trebuie sa le indeplineasca pana in 2014. Am avut avantajul ca in 2008 a fost si o piata foarte buna la ingrasaminte, iar o parte din acesti bani au fost investiti in retehnologizare, in cresterea capacitatilor de productie sau in cea a eficientei economice (consumul pe tona de produs)."

Combinatele Interagro produc zilnic 4.000 tone de uree si alte 3.000 de tone de alte ingrasaminte chimice.

Previzuni sumbre

Dupa un an cu castiguri grase, 2009 a debutat cu o criza financiara globala care i-a dat peste cap toate planurile proprietarului Interagro. 90% din productie merge la export, piata locala fiind decapitalizata pentru a putea absorbi o cantitate mai mare de ingrasaminte. "Agricultorii romani nu au bani, iar noi nu ne permitem luxul sa dam ingrasaminte fara sa ni le plateasca", conchide el.

Subventiile care promiteau ingrasaminte la inceputul anului au fost date uitarii, autoritatile dand vina pe Comisia Europeana, care considera ajutor de stat astfel de mecanism. "Toata lumea a zis ca este numai interesul meu pentru ca am combinate chimice. Sigur ca le am, dar nici nu cred ca ar fi fost ceva rau ca aceste combinate nu ar fi fost oprite, pentru ca ar fi salvat multe mii de locuri de munca, iar pentru Romania ar fi insemnat un aport de cel putin 2-3 milioane de tone de cereale in acest an, care, la orice pret le-ar fi luat, ar fi insemnat 1,5 - 2 miliarde de euro", calculeaza Niculae. Aceasta este si motivul pentru care omul de afaceri crede ca anul acesta vor fi recoltate maxim 3,5 milioane de tone de grau, fata de 7 milioane de tone anul trecut. "Daca continua ploile, din 3,5 milioane de tone probabil vom face 2,5 mil. tone din care mai mult de jumate va fi furajer. Speram sa nu inceapa si inoltirea la grau ca atunci totul va merge la animale", crede Niculae.

Antreprenorul inca mai spera ca autoritatile sa dea subventii la ingrasaminte in toamna, pentru ca atunci "locurile de munca din chimie, industria usoara, prelucrarea carni, domenii care sunt ajutate de agricultura vor fi salvate sau mentinute. Numai eu creez 1.000 de posturi in plus anul acesta, daca merg aceste combinate", promite omul de afaceri.

Deocamdata singura iesire din impas pare a fi fabrica de bioetanol, singura din Europa Centrala si de Est, pe care o va pune in functiune la sfarsitul acestei luni, dupa o investitie de 80 mil. euro. "Nu se va pierde nimic, din fiecare kilogram de porumb va iesi ceva. Va iesi alcoolul, care este bioetanolul pentru arderea in motoare electrice, va iesi bioxidul de carbon pentru care in fiecare zi primesc solicitari de la firme mari internationale, fiind vorba de bioxid de carbon alimentar. Faina de porumb se proceseaza, se usuca, se granuleaza pentru hrana de animale. Vom extrage uleiul din germenii de porumb, il vom rafina si il vom transforam in ulei alimentar.

Prea multi bani ca sa renunte

Contractele pentru bioetanol, care se intrevad a fi numeroase, il face pe Niculae sa nu renunte nici la agricultura, mai ales ca o suprafata impresionanta a fost destinata porumbului. "In plus, nu poti spune simplu: Nu mai fac agricultura! Ce fac cu toate aceste echipamente in care am investit? Sunt 100 mil. euro bagati in echipamente pentru agricultura, in sute de tractoare de mare capacitate, sute de combine, sute de camioane. Am 700.000 de tone capacitate de stocare in silozuri si 400.000 tone in magazii. Agricultura nu se face cu calul sau cu magarul. Daca nu faci agricultura industriala in care sa scoti fiecare ban investit, vom ramane la stadiul de tara subdezvoltata. Avem suprafata agricola cu care ne putem bate cu oricine din Europa pe agricultura si noi importam 70% din alimente?", se intreaba Niculae. Vina este a clasei politice, care a lasat acest sector sa se ingroape singur. "In fabricile de tractoare au facut baruri, pe locul fabricilor de semanatori au facut blocuri. Fiecare ministru a facut ceva rau. Unul a distrus complet cercetarea agricola, unul a taiat padurile si a omorat pasarile pentru ca visa gripa aviara, altul a distrus sistemul de irigatii. Este strigator la cer ca Romania, la capitolul agricultura, pe perioada de negociere cu Uniunea Europeana, sa nu fi prins capitolul irigatii, in conditiile in care se vorbea inca din '90 de desertificarea zonei de sud a Romaniei", spune Niculae. Interagro si-a creat un business integrat, in prezent avand si o ferma de vaci de lapte de 500 de capete, una de 400 de capete in constructie, investitia in cele doua ridicandu-se la 5 mil. euro. Daca punem la socoteala si fabrica de produse lactate se mai adauga alte doua mil. euro.

Ce spune despre:

Inceputul businessului

Eram destul de tanar. Era varsta la care ma puteam apuca de ceva de la zero si in plus era meseria pe care o stiam si pe care o facusem de peste 15 ani. In timp s-a dovedit a fi, cu toate dificultatile prin care am trecut, de succes.

Primul bilant

In 1995, dupa patru ani de la infiintarea primei firme, Interaction, ne facuseram un capital de lucru de cateva zeci de milioane de dolari. Profitul net numai pe ingrasaminte a fost de peste 13 milioane de dolari.

Cel mai apropiat domeniu

Cel mai legat ma simt de agricultura, chiar daca din punctul de vedere al eficientei economice chimia primeaza. Cand mergi intr-un lan de grau sau de porumb si vezi ca totul este tras la linie, ca nu este o buruiana, ca totul este crescut, este o placere.

2009

In urma cu doua luni il vedeam mai negru, acum incep sa-l vad nu neaparat alb sau roz, dar parca nu mai este la fel de negru. Negrul a inceput sa se estompeze si traim intr-un anumit gri. Mi-am dat seama ca este imposibil sa-mi inchid toate afacerile.

Exituri

Am aproape in fiecare saptamana cate o propunere de cumparare de fabrici, de platforme industriale. Tin mult la businessurile mele, dar inevitabil te gandesti si la exituri, daca sunt oferte pe care nu le poti refuza, asa cum s-a intamplat cu Asirom.

Dezamagiri

Cele mai mari dezamagiri sunt legate de oameni. Au fost multe judecati gresite legate de anumite afaceri, dar si mai multe de anumiți parteneri. M-am inselat de multe ori in privinta oamenilor, dar probabil o sa ma mai insel si in continuare.

Spectrul

politic

Fiecare ministru a facut ceva rau. Unul a distrus complet cercetarea agricola, unul a taiat padurile si a omorat pasarile pentru ca visa gripa aviara, altul a distrus sistemul de irigatii.

Vacante

Merg la cabanele mele, ori la munte, ori la mare. Imi place mai mult in tara decat in strainatate si imi place mai mult pe Dunare decat pe mare.

Echipe Interagro:

Jacob Pelea

Varsta:70 de ani

Functia:consilier

Anul in care s-a angajat:2005

Prima functie detinuta:consilier

Studii:Facultatea de Chimie Industriala, Universitatea Politehnica Bucuresti, 1963

Scurt CV

1963 - 1964: inginer tehnolog, Combinatul Chimic Fagaras

1975 - 1990: director general Combinatul Chimic Turnu Magurele

1990 - 2001: director comercial, compania de constructii ARC, Alexandria

2005 - 2009: consilier Interagro

Gheorghe Nica

Varsta:57 de ani

Functia:director general Interagro

Anul in care s-a angajat:2000

Prima functie detinuta:director general

Studii:Facultatea Mecanica Agricola, Institutul Poilitehnic Bucuresti

Scurt CV

1977- 1986: inginer Intreprinderea pentru Valorificarea Cerealelor

1991- 1995: director adjunct ethnic Romcereal, Ialomita

1996- 1997: director Agentia Nationala a Produselor Agricole, Ialomita

1998- 2000: director comercial Ultex, Tandarei

Sorin Cezar Dogaru

Varsta:42 de ani

Funcția:directorul diviziei agricole a Interagro

Anul in care s-a angajat:1996

Prima functie detinuta:directorul departamentului agricol

Studii:Facultatea de Horticultura, Institutul Nicolae Balcescu,

Bucuresti

Scurt CV

1992- 1995: sef ferma Serplo, Ploiesti

1995- 1996: director comercial, Ceres, Ploiesti

1996-2009: director departament agricol Interagro

<http://www.zf.ro/companii/ioan-niculae-interagro-agricultura-nu-se-face-cu-calul-sau-cu-magarul-daca-nu-faci-agricultura-industriala-sansele-sunt-zero-4633849/>